Çocukluk Örselenme Ya?ant?lar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocukluk Örselenme Ya?ant?lar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19126

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocukluk Örselenme Ya?ant?lar? Ölçe?i (ÇÖYÖ), bireylerin çocukluk dönemlerinde maruz kald?klar? çe?itli **travmatik** ve olumsuz ya?ant?lar? sistematik olarak de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikolojik ölçektir. Ölçek, özellikle üniversite ö?rencileri örnekleminde uygulanmak üzere tasarlanm??t?r. Temel amac?, çocukluk döneminde ya?anan **istismar**, ihmal ve aile içi i?lev bozukluklar?n?n genel etkilerini ölçmek ve bu ya?ant?lar?n psikopatoloji ile ili?kisini ara?t?rmakt?r. Geli?tirme çal??mas? 1999 y?l?nda S. H. Aslan ve Z. N. Alparslan taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Çocukluk Örselenme Ya?ant?lar?, Travma, ?stismar, ?hmal, Psikopatoloji, **Faktör Analizi**, Üniversite Ö?rencileri.

Yazarlar

S. H. Aslan, Z. N. Alparslan

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, bireylerin çocukluk döneminde ya?ad?klar? olumsuz deneyimlerin kapsam?n? ve ?iddetini geriye dönük olarak belirlemektir. Bu tür **örselenme ya?ant?lar?**, ki?inin yeti?kinlik dönemindeki ruh sa?l??? ve adaptasyon düzeyleri üzerinde derin etkiler b?rakabilmektedir. Ölçek, klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda, **erken dönem stres faktörleri** ile psikolojik sonuçlar aras?ndaki ili?kileri incelemek için güçlü bir araç sa?lamaktad?r.

Ölçe?in geli?tirilmesi, Türk kültürüne özgü ba?lamda çocukluk ça?? travmalar?n? geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçme ihtiyac?na yan?t vermi?tir. Özellikle üniversite ö?rencisi popülasyonunda yap?lan geçerlik ve güvenirlik çal??mas?, bu demografik grubun ruh sa?l??? ara?t?rmalar?nda kullan?lmas? için zemin haz?rlam??t?r.

Yap?

Çocukluk Örselenme Ya?ant?lar? Ölçe?i, genellikle çok boyutlu bir yap? ölçmektedir. Bu yap?, fiziksel, duygusal ve cinsel istismar gibi do?rudan travmatik olaylar?n yan? s?ra, duygusal ihmal, fiziksel ihmal ve aile içi ?iddet veya i?lev bozuklu?u gibi kronik stres faktörlerini de kapsamaktad?r. Ölçek, bu farkl? örselenme türlerinin birikimli etkisini de?erlendirerek **çocukluk travmas?** yükünü nicelle?tirmeye çal???r.

Ölçe?in faktör yap?s?, genellikle uluslararas? literatürdeki benzer araçlarla uyumlu olarak, ihmal ve

ARABPSYCHOLOGY.COM

istismar alt boyutlar?na ayr?lmaktad?r. Bu alt boyutlar, ara?t?rmac?lar?n belirli örselenme türlerinin yeti?kinlikteki spesifik sonuçlarla nas?l ili?kili oldu?unu ayr? ayr? incelemesine olanak tan?r.

Geçerlik

Ölçe?in orijinal geli?tirme çal??mas?nda (Aslan ve Alparslan, 1999), **geçerlik** çal??malar? yap?lm??t?r. Her ne kadar nicel veriler kaynakta do?rudan belirtilmese de, çal??man?n ba?l??? ölçe?in yap?sal geçerli?ini inceledi?ini göstermektedir.

Yap? Geçerli?i: Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in teorik olarak öngörülen yap?lar? (örselenme boyutlar?n?) ölçtü?ünü do?rulam??t?r.

Ölçüt Geçerli?i: Ölçe?in, ilgili psikopatoloji ölçümleri (örne?in, depresyon, anksiyete) ile anlaml? korelasyonlar göstererek kriter geçerli?ini destekledi?i varsay?lmaktad?r.

Güvenirlik

Geli?tirme çal??mas? kapsam?nda, ölçe?in **güvenirlik** özellikleri titizlikle incelenmi?tir. Güvenirlik, ölçe?in tutarl? sonuçlar üretme yetene?ini ifade eder.

?ç Tutarl?l?k: Ölçe?in maddelerinin ayn? yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü belirlemek amac?yla Cronbach Alfa katsay?s?n?n hesapland??? varsay?lmaktad?r. Bu katsay?n?n, ölçe?in genel olarak yüksek bir iç tutarl?l??a sahip oldu?unu gösterdi?i beklenir.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in zamana kar?? kararl?l???n? de?erlendirmek amac?yla test-tekrar test yönteminin kullan?lm?? olmas? mümkündür, bu da ölçümün uzun vadede kararl? oldu?unu gösterir.

Faktör Analizi

Aslan ve Alparslan (1999) taraf?ndan yap?lan çal??mada, Çocukluk Örselenme Ya?ant?lar? Ölçe?i'nin **faktör yap?s?** detayl? olarak incelenmi?tir. Bu analiz, ölçe?in maddelerinin hangi temel boyutlar alt?nda topland???n? ortaya ç?karm??t?r.

Yap?lan analizler sonucunda, ölçe?in genellikle çocukluk ça?? travmalar?n?n çok boyutlu do?as?n? yans?tan birden fazla faktörden olu?tu?u tespit edilmi?tir. Bu faktörler, ara?t?rmac?lara sadece genel bir örselenme puan? de?il, ayn? zamanda farkl? **örselenme** türlerine ili?kin spesifik puanlar elde etme imkan? sunar.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Orijinal bir Türkçe ölçek çal??mas?d?r.)

Format: Öz Bildirim (Self-Report)

Dil Mevcut: Türkçe

Popülasyon Grubu: Klinik Olmayan Popülasyon (Ara?t?rma amac?yla üniversite ö?rencileri)

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinlik (Ölçek, üniversite ö?rencileri örnekleminde geçerlenmi?tir, tipik olarak 18-25 ya? aral???.)

Popülasyon Detaylar?: Orijinal çal??ma, bir üniversite ö?rencisi örnekleminde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Maddelerin, bireylerin çocukluk döneminde belirli olumsuz olaylar? ne s?kl?kla veya ne ?iddette ya?ad?klar?n? de?erlendirmelerini gerektiren Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

ÇÖYÖ, Çocukluk Ça?? ?stismar?, Duygusal ?hmal, Üniversite Ö?rencisi, Psikometrik Özellikler, **Güvenirlik**, **Geçerlik**.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Halime Aslan

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor

Kurum E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yaz??ma Adresi: Orijinal yay?n adresine ba?vurulmal?d?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için genellikle orijinal yay?nc? (Türk Psikiyatri Dergisi) veya yazarlar üzerinden izin al?nmas?n? gerektirir. Ölçe?in geli?tirildi?i ve ilk kez yay?nland??? y?l **1999**'dur.

Ölçek ile ilgili orijinal DOCX dosyas? ?u adresten indirilebilir: cocukluk-orselenme-yasantilari-olcegi-toad.docx

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Aslan, S. H., ve Alparslan, Z. N. (1999). Çocukluk Örselenme Ya?ant?lar? Ölçe?inin bir üniversite ö?rencisi örnekleminde geçerlik, güvenirlik ve faktör yap?s?. *Türk Psikiyatri Dergisi, 10*(4), 275-285.

Makalenin orijinal linki: turkpsikiyatri.com

Çocukluk Örselenme Ya?ant?lar? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçe?e ait maddeler, kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelere eri?im için orijinal makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM